"కుట్ర"

కోర్టు. జనంతో కిటకిట లాడుతోంది.

ఆ రోజు విప్లవకారుల కేసులో తీర్పు చెపుతారు. ప్రభుత్వాన్ని కూలదొయ్యాలనే కుట్రతో ఆరుగురు విప్లవకారులు రకరకాల పుస్తకాలు వ్రాశారనీ, రకరకాల ఘోరాలు చేశారనీ వారిమీద కేసు.

ఆర్నెల్లు నడిచింది కేసు.

విప్లవకారులు తమ తరుపు వాదనకోసం ఒక్కొక్కరూ వందేసి పేజీల స్టేట్‌మెంట్లు చదివారు కోర్టులో.

ప్రభుత్వం తరుపున, ప్రాసిక్యూషన్ లాయరు విజృంభించి వాదించాడు వారంరోజులు. అతని వాదన చాలా బలంగా వున్నట్టు కనపడింది కోర్టు వాతావరణంలో.

విప్లవకారులకు పెద్దపెద్ద శిక్షలు పడొచ్చునని జనం విచారపడుతూ చెప్పుకుంటున్నారు.

అయినా, జనాల మొహాల మీద ఒక ఆశేదో తారట్లాడుతోంది- జడ్జీ మంచివాడనీ, శిక్షలు వెయ్యడనీ, వేసినా నెలో నెలన్నరో వేసి వొది లేస్తాడనీనూ.

ఆ మాటా నిజమే. జడ్జీ మంచివాడే. ఆ జడ్జీ దగ్గిరికి రావలసి వొచ్చి నప్పుడే పోలీసుకు నడుములు విరిగాయి. ఆ జడ్జీతో వాళ్ళకి రోజూ లక్ష తలనొప్పెలు కడుతూ వుంటాయి.

ఆ జడ్జీ 'ప్రజల మనిషి'ని అందరికీ బాహాటంగా తెలిసిన విషయమే. ఆయన విప్లవ రాజకీయాల్లో బాగా ఆసక్తి వున్నవాడు. వయసులో చాల పెద్దవాడు. అన్నిరకాల సాహిత్యమూ, శ్రద్ధగా చదివినవాడు. 'చట్టం' మీద గాక 'న్యాయం' మీద గౌరవాభిమానాలున్న వాడు. లంచాలకీ, సిఫార్సులకీ, కీ రనలకీ ఎన్నడూ లొంగని వాడు. అందుకే పోలీసులకు పెద్ద తలనొప్పి ఆయనతో.

ఆయన తీర్పులిచ్చిన కేసుల్లో గొప్ప గొప్ప చారిత్రాత్మకమైన కేసులున్నాయి.

ఒక పేదతల్లి పిల్లల్ని నూతిలోకి తోసి తనూ వురికిన కేసులో, పిల్లలు చచ్చిపోయి తల్లి బతికింది. ఆ తల్లిని పోలీసులు కోర్టుకు లాక్కొచ్చి, పిల్లల్ని చంపినందుకు తల్లికి వురిశిక్షవెయ్యాలని వాదించారు.

కానీ, ఈజడ్జీ ఆమెను విడిచిపెట్టి, తన జడ్జిమెంట్‌లో ప్రభుత్వాన్ని నిర్మొహమాటంగా తిట్టిపోశాడు—"ఒకతల్లి, తిండి పెట్టలేక తన పిల్లల్ని చంపుకున్నదంటే అలాంటి పరిస్థితులు కల్పించిన ప్రభుత్వానికి వెయ్యాలి గానీ వురిశిక్ష, ఆ తల్లికికాదు" అని తన తీర్పుతో పోలీసుల మొహంమీద కొట్టాడు. "ప్రభుత్వాన్ని తొయ్యాలి గానీ నూతిలోకి, నువ్వెందుకు పడ్డావమ్మా" అని ఆమెని మందలించి వదిలేశాడు.

దొంగతనాలు చేసే పేదవాళ్ళందర్నీ ఆయన రెండో ఆలోచన లేకుండా విడిచిపెట్టేస్తూ వుంటాడు— "చేసుకోడానికి పనులు దొరికితే ఎవరుమాత్రం దొంగతనాలు చేస్తారయ్యా? పగలు పనిచెయ్యడం కన్నా రాత్రులు పనిచెయ్యటం ఎంత ఇబ్బంది! నిద్రా వుండదు, పాడూ వుండదు. పాపం వాళ్ళు నిద్ర మానుకుని రాత్రులు తిరుగు తున్నందుకైనా జాలి పడండయ్యా! లక్షలూ, కోట్లూ దోచుకునే పెద్దవాళ్ళని పట్టుకోవాలిగానీ, ఏదో చిన్న రొట్టెముక్కా, గుప్పెడు నూకలూ, వుప్పూ, పప్పూ తీసుకునే

వాళ్ళమీదా మీ ప్రతాపం?" అని పోలీసుల్నిచివాట్లేసి, వొదిలేసిన దొంగలతో —"పోండయ్యా! పోయి హాయిగా నిద్రపొండి. నిద్రచాలకపోతే జబ్బు చేస్తుంది. ఆ పనేదో పగలు చూసుకోరాదూ? తిండి లేకపోతే పనులు చూపించమని ప్రభుత్వంతో పోట్లాడాలి గానీ, ఇదేంపని మీకు? దేశంలో వున్న సిరిసంపదలన్నీ మీ పేదలు సృష్టించినవే. వాటిని తీసుకోడానికి అడ్డదారులెందుకు మీకు?" అని, మెత్తగా మందలించి వొదిలేస్తూ వుంటాడు.

పేదవాళ్ళని అన్యాయంగా ఇరికించిన కేసులు ఆయన ముందుకు వొస్తే మాత్రం వాళ్ళా కేసుల్లోంచి బైటపడిపోయారన్న మాటే. పోలీసులు ఎంత అత్యద్భుతంగా కేసులు అల్లి పట్టుకొచ్చినా, ఆయన నిమిషాల్లో వాటిలో పైరుధ్యాలు కనిపెట్టేసి నిజం బైటికి తీసేస్తాడు.

ఆడవాళ్ళ విషయంలో కూడా ఆయనకి ప్రత్యేక శ్రద్ధ. భార్యాభర్తల కేసులు ఆయన దగ్గిరికి వొచ్చాయంటే భర్తలు చచ్చారన్న మాటే. భర్తలు చేసే ఎంత చిన్న తప్పుకైనా సరే, భర్తలకి ఉరిశిక్షలు వేసెయ్యడానికి ఆయన మహా వుత్సాహపడుతూ వుంటాడు. భర్తలందరూ ఆయన తీర్పుల్లో సుబ్బరంగా ఓడిపోయి ఏడుపు మొహాలు పెట్టుకుని పోతూ వుంటారు.

చాలా కేసుల్లో ఆయన చట్టానికి దూరంగా పోయి తను అనుకున్న న్యాయం ప్రకారం తీర్పులు చెప్పేస్తూంటాడు. ఉద్యోగం వుంటుందా, వూడుతుందా అనే లక్ష్యమేలేదు ఆయనకి. తను న్యాయం అనుకున్న దాన్నించి ఆయన ఎంతమాత్రం చలించడు.

సాధారణంగా ఆయన దగ్గిర ఓడిపోయిన కేసులు పై కోర్టులికి పోయి నెగ్గుతూ వుంటాయి. అలా నెగ్గుతాయని ఆయనకి తెలుసు. తన దగ్గిర మాత్రం వాటికి జయం కలగనివ్వడు.

అలాంటిది జడ్జీ దగ్గర విప్లవకారుల కుట్రకేసు ఆర్నెల్లు నడిచి ఆనాడు తీర్పుకి సిద్ధమైంది.

విప్లవ కారులు ప్రభుత్వాన్ని కూలదోసే కుట్ర చేశారనడానికి సాక్ష్యంగా ప్రాసిక్యూషన్ లాయరు కొన్నికొన్ని బలమైన పాయింట్లు చూపించడం వల్ల, తీర్పు విషయంలో పోలీసులకు ధైర్యంగానూ, ప్రజలకు అధైర్యంగానూ వుంది.

కానీ మళ్ళీ, ఈ జడ్జీ చట్టాన్ని లెక్కచెయ్యడు కదా అనీ, విప్లవ కారులు స్టేట్‌మెంటు చదువుతూ వుండగా ఆయన సీరియస్‌గా చాలా పాయింట్లు రాసుకున్నాడు కదా అనీ గుర్తు తెచ్చుకుంటే పోలీసులకు అధైర్యంగానూ, ప్రజలకు మహా ధైర్యంగానూ వుంది.

మొత్తానికి వాతావరణం అయోమయంగా వుంది. ఏం జరుగుతుందో ఎవరూ సరిగా వూహించలేక పోతున్నారు.

తీర్పువేళ సమీపించింది. ఆ ఆవరణలో వున్న అన్ని కోర్టుల జనమూ అక్కడే చేరారు. కోర్టు నిశ్శబ్దమైంది.

జడ్జీ, గంభీరంగా తీర్పు చదవడం మొదలు పెట్టాడు.

విప్లవకారులు ప్రభుత్వాన్ని కూలదొయ్యడానికి కొన్ని ప్రయత్నాలు చేశారనే సంగతి తను నమ్ముతున్నా నన్నాడు. కానీ, ఆ ప్రయత్నాలకు "కుట్ర" అని తను పేరు పెట్టలేనన్నాడు. విప్లవకారులు తమ స్టేట్‌మెంట్‌లో భారత ప్రజల దుస్థితిని వర్ణించారే, దాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోడానికే తనెంతో ప్రయత్నించా నన్నాడు. "సామ్రాజ్యవాదులు భారత దేశాన్ని దోపిడీ చెయ్యడానికి భారత ప్రభుత్వం అన్ని విధాల సహకరిస్తోందని" విప్లవకారులు చేసేవాదంతో తను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నా నన్నాడు. విప్లవకారులు వర్ణించిన భూస్వాముల దుష్టత్వాన్ని కూడా చాలా సార్లు గ్రామాల్లో తను కళ్ళారా చూశానన్నాడు. "తెల్లదొరల చేతుల్లో అధికారం నల్లదొరల చేతుల్లోకి మారిందేగానీ, ఆర్థిక దోపిడీని వొదిలించుకున్న నిజమైన స్వాతంత్ర్యం దేశానికి రానేలేద"ని వాదించే వాళ్ళమీద తనకు చెప్పలేనంత గౌరవం కలుగుతుందన్నాడు. విప్లవ కారుల వర్ణల్లో తనకు అర్థమైనంత వరకూ, దేశంలో కోట్లకొద్దీ ప్రజలు ఆకలితో, నిరు

ద్యోగంతో, జబ్బులతో, బాధలతో సతమతమైపోతూ వుంటే, ఇంకో పక్క దేశంలో గూండాయిజం, లంచగొండితనం, అధికధరల వ్యవహారం, అరాచకత్వం పెచ్చు పెరిగిపోయి దేశం ఘోరంగా అప్పులపాలై పోతూ వుండడం....ఆ పరిస్థితంతా వూహిస్తే తన గుండె నీరై పోయిందన్నాడు.

"ఇలాంటి దోపిడీ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోసే ప్రయత్నాలు చెయ్యకుండా దేశ క్షేమాన్ని కోరే వారెవరూ మాత్రం వుండగలరు ద్రోహాలు తప్ప?" అని వుక్కు ఈటెలాంటి ప్రశ్న ఒకటి విసిరాడు పోలీసుల మీదకి!

ప్రాసిక్యూషన్ లాయరు అప్పటికే ఏటో మాయమయ్యాడు.

జడ్జీ మరెన్నో విధాలుగా విప్లవకారుల్ని అభినందన పరంపరలతో ముంచెత్తి హఠాత్తుగా పోలీసులమీద విరుచుకు పడ్డాడు. వాళ్ళు విప్లవకారులమీద బనాయించిన కేసులో ఎన్నెన్ని అబద్ధాలున్నాయో, ఎన్నెన్ని వైరుధ్యాలున్నాయో పాయింట్లవారీగా పది పేజీలు చదివి వినిపించాడు.

విప్లవకారులు ఒకేరోజున, ఒకే వేళకి, వందేసిమైళ్ళ దూరాలు గల నాలుగు ప్రదేశాల్లో సంచరించి, ఏడు ఘోరాలు చేసినట్టుగా పోలీసులు చిత్రించిన దాన్ని ఎత్తి చూపించి—"మనిషన్న వాడికి తలకాయ వుండి తీరుతుందని నేనింతకాలం నమ్మానే! నేను నమ్మింది నిజంకాదా? లేకపోతే, పోలీసాఫీసర్లు మనుషులే కారా?" అని చిరునవ్వుతో కోర్టులో గుంపులు గుంపులుగా నిలబడ్డవాళ్ళందరి వేపూ చూశాడు.

జనాల ముసిముసి నవ్వులతో కోర్టు కలకల్లాడింది.

జడ్జీ. తనతీర్పు మళ్ళీ కొనసాగిస్తూ—"ప్రభుత్వాన్ని కూలదొయ్యడానికి ప్రయత్నించిన విషయంలో విప్లవకారుల్ని దేశభక్తులుగా భావించి ఎటువంటి శిక్షా లేకుండా విడిచి పెడుతున్నాను. జైలుశిక్షగానీ, జరిమానా శిక్షగానీ విధించడం లేదు" అన్నాడు.

జనం ఆనందోద్వేగాలతో చప్పట్లు కొట్టబోతుండగా జడ్జీగారు మొహం సీరియస్‌గా మార్చుకుని—"కానీ...." అన్నారు.

సినిమా బొమ్మ మారినట్టు జడ్జీ మొహం మీద చిరునవ్వుకి బదులు కోప చిహ్నాలు చూసి జనం నిశ్చేష్టులయ్యారు.

"విప్లవకారులు కుట్రే పన్నారు! కుట్రే! అవును. చాలా పెద్ద కుట్ర పన్నారు! అందుకేం సందేహం లేదు–" అని జడ్జీ పదేపదే మొహం చిట్లించాడు.

"విప్లవకారులు విప్లవం రానివ్వకుండా కుట్రలు పన్నుతున్నారని నేనంటున్నాను. ఈ విషయంలో వారికి శిక్షలు వెయ్యకుండా విడిచిపెట్టడం నావల్ల కాదంటున్నాను" అని గర్జించాడు.

ఏవిటో అంతా అయోమయం అయిపోయింది మళ్ళీ—విప్లవకారులికీ, జనాలకీ, పోలీసులకీ, పై కిటికీలో పిచ్చుకలకీకూడా. పాపం అవి తెల్లబోయి చప్పుళ్ళు మానాయి.

జడ్జీ విప్లవకారుల్ని చూస్తూ— "మీరు దేశ పరిస్థితుల్ని వర్ణిస్తూ స్టేట్‌మెంట్లు చదివారే వాటిల్లో ఒక్క వాక్యమైనా పూర్తిగా సరిగా నాకర్థమైతే ఒట్టు! అక్కడోముక్కా, ఇక్కడోముక్కా అర్థం చేసుకుని, చాలా పుస్తకాలు చదివిన వాణ్ణి కాబట్టి, ఎలాగో వాటిని పొందుపర్చుకుని అసలు విషయం గ్రహించుకున్నాను. నిజం చెప్పాలంటే, ఈ కేసులో మీరేం సమాధానం చెప్పుకుంటున్నారో మీ స్టేట్‌మెంట్ల ద్వారా గాక ప్రాసిక్యూషన్ లాయరు ద్వారానే బాగా తెలిసింది నాకు" అన్నాడు 'తెలిసిందా' అన్నట్టు చూస్తూ.

అంతకు ముందెటో మాయమైన ప్రాసిక్యూషన్ లాయరు హఠాత్తుగా ఎక్కణ్ణించో వొచ్చి పకపకా నవ్వి వెళ్ళాడు.

జనం తేరుకోలేని స్థితిలో పడిపోయారు.

విప్లవకారులు ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకుని కంగారు పడ్డారు.

జడ్జీ కోపానికి శబ్దాలన్నీ దాక్కుని కోర్టు నిశ్శబ్దమైపోయింది.

జడ్జీ తన ప్రసంగం కొనసాగించాడు— "ఎన్నో సంవత్సరాలనించీ మీరు పేపర్లు నడుపుతున్నారు. కరపత్రాలు రాస్తున్నారు. డాక్యుమెంట్లు రాస్తున్నారు, స్టేట్‌మెంట్లు రాస్తున్నారు. ఎవరికోసం ఇవన్నీ? 'ప్రజల కోసం' అంటారని తెలుసు నాకు. కానీ, ప్రజల కోసమేనా అని నా ప్రశ్న?

ఎంతకాలంనించో మీ పేపర్లూ, పుస్తకాలూ చదివే నాకే మీ రాతలు అర్థం చేసుకోవడం మహా ఇబ్బందిగా వుంటే వాటిని ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటున్నారంటే నేను నమ్ముతానా? మీ రాతలు ప్రజలకేమీ అర్థం కావని నేనిప్పుడు అనేక సాక్ష్యాలతో రుజువు చేస్తాను" అని ఒక్క సెకన్ ఆగి మళ్ళీ ప్రారంభించాడు.

"మీరు తెలుగు పుటక పుట్టినా, తెలుగుభాష నేర్చుకోనందుకు నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగావుంది. మాటమాట్లాడితే 'కోరబడింది', 'అడగబడింది', 'చెప్పబడింది', 'ఎండగట్టబడింది' అంటూ 'బడుబడులు' గుప్పిస్తారేమయ్యా? ఈ 'బడు'ల వ్యవహారం తెలుగులో వుండడం మీరెక్కడన్నా చూశారా? మీ తల్లులూ, తండ్రులూ, తాతలూ ఎన్నడన్నా 'బడు'ల భాష మాట్లాడ్డం విన్నారా? "అబ్బాయీ! అన్నం పెట్టబడింది" అని మీ తల్లులన్నారా ఎన్నడైనా? "పొలం దున్నబడింది" అని మీ తండ్రులు గాని, ఇంకెవరుగాని అని వుంటారా? ఈ 'బడు'ల భాషలో తెలుగు వాళ్ళెవరైనా మాట్లాడ్డం ఎక్కడ విన్నారు మీరు? మరి ఇది మీకెలా అబ్బింది? ఎలా నేర్చుకున్నారయ్యా ఎక్కడా లేనిదాన్ని? "కడిగిన ముత్యం" అని రాయాల్సి వొస్తే "కడగబడ్డ ముత్యం" అని రాస్తారనుకుంటానే మీరు! కాస్త తెలుగు నుడికారం నేర్చుకోండయ్యా! ప్రతి భాషకీ ఒక స్వంతస్వభావం వుంటుంది. దాన్ని అర్థంచేసుకోకపోతే చెప్పేదాంట్లో భావం ఖూనీ ఐపోతుంది. 'బూడిదలో పోసిన పన్నీరు'ని 'బూడిదలో పోయబడ్డ పన్నీర'ని రాస్తే అది తెలుగు లాగ కనపడితే మాత్రం తెలుగవుతుందా? తెలుగక్షరాల్లో వుంటే మాత్రం తెలుగవుతుందా?— సరే, ఆ సంగతి వొదిలేస్తాను.... ఈ తమాషా చూడండి.

"హరిజనులు, గిరిజనులకు భూములు ఇవ్వాలి"!

"విన్నారా? హరిజనులు గిరిజనులకు భూములు ఇవ్వాలట! మీరు రాసిందే ఈ వాక్యం. అదండీ మీ సంగతి! హరిజనులు గి రి జ ను ల కు భూములు ఇవ్వాలా? ఎక్కడదెచ్చి? వాళ్ళకేడ్చినయ్యా భూములు ఇంకోళ్ళ కివ్వడానికి? ఎక్కడదెచ్చి ఇవ్వమంటారయ్యా హరిజనుల్ని భూములూ?"

విప్లవకారుల్లో ఒకాయన తన స్టేటుమెంట్లో ఆ వాక్యం రాసినాయన- కొంచెం కంగారుపడుతూ ఏదోచెప్పబోతే జడ్జీ అడ్డొచ్చాడు— "....తెలుసు లెండి మీ అభిప్రాయం నేను గ్రహించాను. అసలు మీ ఉద్దేశం ఇంకోటి. 'హరిజనులకూ, గిరిజనులకూ భూములు ఇవ్వాలి' అని చెప్పదల్చు కున్నారు. అదీ సంగతి. అంతేనా? మరి మీరు రాసిందానికి ఆ అర్థం వొచ్చిందా? ఎందుకు రాలేదో గ్రహించారా?

మీరు రాసిన పద్ధతి తెలుగు భాషకే విరుద్ధం. అందుకే దానికి అంత తప్పు అర్థం వచ్చింది.

మనం రోజూ మాట్లాడేప్పుడు, మనకు తెలీకుండానే మనమాటల్లో కొన్ని పద్ధతులవలంభిస్తాం. వాటిని సూత్రాలనండి, నియమాలనండీ, ఇంకే మైనా అనండి. కొన్ని రూల్సు మాత్రం మనం మా ట్లా డే భా ష లో వుంటాయి. రూల్సు లేకండా భాష నడిస్తే నీ మాటలు నాకూ, నా మాటలు నీకూ బోధపడవు. ఆ రూల్సుని పట్టుకుని వాటిని, 'రాసే భాష'లో వుపయో గిస్తేనే ఆ రాతని మళ్ళీ చదివినప్పుడు సరిగ్గా బోధపడుతుంది.

మనం ఎలా మాట్లాడుతామో అలాగే రాస్తే భాష సరిగ్గా వుంటుంది— అదీ అసలు సూత్రం.

హరిజనులూ, గిరిజనులూ కూడా భూములు లేనివాళ్ళే. వాళ్ళంద రికీ భూములు అవసరమనే మీరు చెప్పదల్చుకున్నది. ఆ మాటలు మీరు నోటిమాటలుగా ఎవరితోనన్నా అనవలసి వచ్చినప్పుడు ఏమంటారు?

'పాపం వాళ్ళందరూ భూముల్లేక బాధపడుతున్నారూ, అందరికీ భూములు ఇవ్వాలీ, హరిజనులకీ, గిరిజనులకీ భూములు ఇవ్వాలి' అంటారు. అంతే కదా? కానీ, ఆ మాటలే కాయితంమీద రాయాల్సివచ్చేసరికి రెండు 'కర్త'ల దగ్గిరా రెండు 'కి'లు పెట్టకుండా, రెంటికీ చివర ఒక్క 'కి'యే పెట్టారు. మాట్లాడేప్పుడు పాటించే నియమాన్ని రాతలలో పాటించక పోవడం వల్లనే ఆ రాత తప్పైపోయింది. తప్పు అర్థం వొచ్చేసింది.

నా మాటల్లో మీకు నమ్మకం లేకపోతే ఇంకా కొన్ని వుదాహరణలు చూపిస్తాను, చూడండి మీ స్టేట్‌మెంట్లు వింటూ నాకు వొళ్ళుమండిన చోటల్లా నోట్ చేసుకున్నాలే. ఇది వినండి.

"దేశంలో వుప్పు బట్టలకు కొరత ఏర్పడింది!"

విన్నారా? వుప్పు బట్టలకు కొరత ఏర్పడిందటండీ! బట్టల్లో — నూలు బట్టలూ, పట్టుబట్టలూ, సిల్కుబట్టలూ వుండటం ఎరుగుదునుగానీ, వుప్పు బట్టలూ, తీపిబట్టలూ, కారం బట్టలూ వుంటాయని ఎరగను సుమండీ! భలే తెలుగు మనుషులయ్యా మీరూ! ఎంత కమ్మటి తెలుగు రాశారు. పల్లెటూరి రైతులు ఎంత హాయిగా మాట్లాడతారో వినండయ్యా! మామూలుగా మాట్లాడేప్పుడైతే మీరు బాగానేమాట్లాడతారులెండి. రాసేప్పుడూ, వుపన్యాసాలిచ్చేప్పుడూ పట్టుకుంటుంది మీకీ జబ్బు.

"దేశంలో వుప్పుకీ, బట్టలకీ కొరత ఏర్పడింది" అనడానికొచ్చిన తిప్పలన్నమాట ఇది! మీరుచేసిన తప్పేమిటో ఇప్పటికైనా గ్రహించారా?

'వుప్పు' తర్వాత 'కామా' పెట్టుకున్నారే అనుకోండి మీ రాతలో. ఆ 'కామా' నేను చూడలేదు కదా అనొచ్చు మీరు. 'వుప్పు' తర్వాత 'కామా' పెట్టినా ఆ వాక్యం తప్పేగాని రైటు కాదు. కామా అనేది ఒక విరామాన్ని సూచిస్తుందేగానీ 'వుప్పు' తర్వాత వుండవలసిన విభక్తి చిహ్నాన్ని తీసుకొచ్చి పెట్టదు. "కొరత ఏర్పడింది" అనే క్రియ రెండు

సరుకులకు సంబంధించింది కాబట్టి, ఆ రెండిటిపక్కనా 'కి'లు గాని, 'కు'లు గానీ పెట్టితీరాలి.

అలా పెట్టకపోతే— "వుప్పు బట్టలకి" అవుతుంది.

అలా పెడితే— "వుప్పుకీ, బట్టలకీ" అవుతుంది.

"నేనేదో చాద స్తపు గ్రామరు పాయింట్లు చెపుతున్నా ననుకోకండి. అరసున్నాలో, బండీరాలో పెట్టమనడంలేదు నేను. మాట్లాడేభాషలో అవలంభించే కొన్ని లక్షణాలే గ్రామరంటే. వాడుక భాషలో లక్షణాలు మీరర్థం చేసుకోడం లేదు కాబట్టి వాటి గురించే చెపుతున్నాను."

జడ్జీ తలకాయ దించి మళ్ళీ కాయితాలవేపు చూసి "ఓహో! ఈ విడ్డూరం చూడండి" అంటూ మళ్ళీ తలెత్తాడు.

"స్త్రీలు, హరిజనుల పైన అత్యాచారాలు చేశారు!" విన్నారా? స్త్రీలు హరిజనుల మీద అత్యాచారాలు చేశారట!

"బాగుందండీ! మహాభేషుగ్గా వుంది. స్త్రీలమీద అత్తలూ, భర్తలూ, అందరూ వేసే అభాండాలు చాలక ఇదొకటన్నమాట మీ విప్లవకారులు కొత్తగా వేసేది! అంతేనా?—" అని హుంకరించాడు జడ్జి.

ఆ వాక్యం రాసిన విప్లవకారుడు తికమకపడి తల వాలేశాడు. పోలీసులు గ్రామాల్లోకి వచ్చి అందరి మీదా అత్యాచారాలు చేశారని వివరిస్తూ ఆ సందర్భంలో ఆ వాక్యం రాశాడు. జడ్జీ చెప్పిం తర్వాత అందులో తప్పుందని అర్థమైందిగానీ, దాన్నెలా సరిదిద్దాలా వెంటనే తోచలేదు.

మళ్ళీ జడ్జీ అన్నాడు.

"స్త్రీలపైనా, హరిజనులపైనా అత్యాచారాలు చేశారు" అన్నమాట అసలు అర్థం! మీ రాతల్లో ఇంత రహస్యార్థం వుందని ఎలావూహించాలి?— పోనీ. ఇది చూడండి.

"స్త్రీలు, బలహీన వర్గాలకూ అధిక ప్రాధాన్యం!" అన్నివాక్యాలూ ఇలా రాసుకుంటూపోతే ఎవడు అర్థం చేసుకుంటాడివి?

"స్త్రీలకూ, బలహీన వర్గాలకు అధిక ప్రాధాన్యం" అని దిద్దుకోవా లని తెలిసిందా ఇప్పటికైనా?

మీరు రాసిన ఒక్క వాక్యం తీసుకుంటే, అందులో వెయ్యి ఘోరా లుంటాయి. వాక్యంలో కొన్నికొన్ని మాటలకు దీర్ఘాలు పెట్టవలసి వుంటుందనే సంగతి మీరు ఎరగనే- ఎరగరు.

ఇది చూడండి.

"దేశం లోపల, బయట శత్రువులున్నారు." ఇదా తెలుగు? మాట్లా డేప్పుడు ఇలాగే మాట్లాడతామా? మాట్లాడి చూసుకోండి.

"దేశం లోపలా, బయటా శత్రువులున్నారు" అంటాం, ఒకసారి మీరు స్పెక్ట్రోగ్రాఫ్ ముందు మాట్లాడి మీ మాటలు గ్రాఫ్ మీద ఎలా రికార్డవుతాయో చూడండి. మన మాటల్లో ఎక్కడెక్కడ దీర్ఘాలు రికార్డవు తాయో చూస్తే, ఆ దీర్ఘాలు లేకుండా ఆమాటలే రాస్తే ఎంత తప్పులర్థాలు వస్తాయో తెలుస్తుంది మీకు.

మీ స్టేట్‌మెంట్స్‌నించి రాసుకున్న వాక్యమే ఒకటి చదువుతాను వినండి. దీనికి ఎవరైనా వెంటనే సరైన అర్థం చెప్పగలిగితే సంతో షిస్తాను. నా స్వంత ఖర్చుతో ఏదన్నా బహుమతి కూడా ఇస్తాను.

వినండి వాక్యం.

"ఆత్మరక్షణ, శత్రు నిర్మూలన యుద్ధం యొక్క సూత్రాలు."

జడ్జి ఆ వాక్యం రెండుసార్లు చదివి "సరే, చెప్పండి వెంటనే" అన్నాడు.

ఎవ్వరూ పలకరేదు. ఒక నిముషం చెప్పలేనంత నిశ్శబ్దంగా గడి చింది.

విప్లవకారుల మీద అత్యంతాభిమానం వున్న ఒక కాలేజీ విద్యార్థి ఆ వాక్యం గబగబా కాయితం మీద రాసుకున్నాడు జడ్జి చదువుతూ వుండ గానే. కిందకీ మీదికీ తిప్పి ఆతృతగా దాన్ని శల్యపరీక్షలు చేశాడు.

హఠాత్తుగా ఏదో బోధపడి "నేను చెపుతాను" అని ఒక కేకపెట్టి గుంపు లోంచి ముందుకొచ్చాడు.

"బహుమతి నీకేనా? వూఁ చెప్పు" అని జడ్జి కొంచెం హాస్యంగా చూశాడు.

విద్యార్థి చేతిలో కాయితం చూసుకుంటూ "శత్రు నిర్మూలనా యుద్ధంలో ఆత్మరక్షణ అనేది...." అని హఠాత్తుగా ఆగిపోయి, కంగారులో తికమకపడి— "కాదు, కాదు, అదికాదు, 'ఆత్మరక్షణా శత్రునిర్మూలనా— యుద్ధంయొక్క సూత్రాలు! ఆఁ, అదీ' " అని బతికి బయటపడి తేలిగ్గా వూపిరి పీల్చాడు.

జడ్జి చిరునవ్వు నవ్వి "సరిగానే చెప్పావు. కానీ! నీకు బహుమతి రాదు" అన్నాడు.

"నేను బహుమతి కోసం చెప్పలేదు. విప్లవ కారులు సరిగానే రాశారని రుజువు చెయ్యడానికి చెప్పాను" అని విద్యార్థి తలెగరేశాడు.

"ఓహో! అలాగా? ఆ వాక్యం సరిగానే వుంటే దాన్ని వెంటనే ఎందుకు అర్థం చేసుకోలేక పోయావో చెప్పు. మొదట తడబడి ఇంకేదో అర్థం ఎందుకు చెప్పబోయావో చెప్పు. ఇక్కడ ఇంతమంది వుండగా అది ఇద్దరికో ముగ్గురికో మాత్రమే అర్థమైందంటే అర్థంకాని వాళ్ళెంతమంది వున్నారో లెక్కవేసి చెప్పు."

విద్యార్థి మాట్లాడలేదు. సిగ్గుపడ్డట్టు వూరుకున్నాడు.

"ఆ వాక్యంలో ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ దీర్ఘాలుపెట్టి చెప్పావు నువ్వు. అలా పెడితేనే ఆ వాక్యం అందరికీ అర్థమైంది. ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ దీర్ఘాలు లేకపోతే ఆ రాత ఎంత అయోమయంగా వుంటుందో అర్థం చేసుకోమంటున్నాను నేను. సరే, ఇంకో చిన్న వాక్యం చదువు తాను, చూడు. 'వరి, గోధుమ చెరకు పొలాలు బాగా పండాయి' ఇది కరెక్టేనా?"

"కాదు, 'వరీ, గోధుమా, చెరకూ పొలాలు బాగా పండాయి అనాలి'

"వెరీగుడ్! ఇంకో రకంగా కూడా చెప్పగలవేమో చూడు"

జడ్జీగారి మెప్పు పొందిన వుత్సాహంతో విద్యార్థి మహా చురుగ్గా ఆలోచించి– "వరి పొలాలూ, గోధుమ పొలాలూ, చెరకు పొలాలూ బాగా పండాయి" అన్నాడు.

జడ్జీగారు ఆనందపడిపోతూ–"చాలా తెలివైన వాడివి. నీకు బహుమతి ఇవ్వవలసిందే. ఈ పెన్ను తీసుకుంటావా?" అని చేతిలో పెన్ను చూపించాడు.

"వొద్దండి. మీరు రాసుకోండి" అని విద్యార్థి సిగ్గుపడ్డాడు.

"నాకు ఇంకో పెన్నుంది. తీసుకో ఇది" అని జడ్జీ మళ్ళీ ఇవ్వబోయాడు. అప్పటికి విద్యార్థి తేరుకుని– "విప్లవ కారుల్ని మందలించే మీ చేతుల్లోంచి బహుమతి తీసుకోడం నాకిష్టంలేదు" అన్నాడు కోపంగా.

"అలాగా? సరే, నేనుచెప్పదల్చుకున్నది కంటిన్యూ చేస్తాను"అని జడ్జీ మొహం తిప్పేశాడు.

"మనం ప్రతి నిముషం 'మాట్లాడే భాష'లో దీర్ఘాలు ఎక్కడెక్కడ పలుకుతామో ఆ దీర్ఘాలు రాతలో కూడా వుండక పోతే కొంపలు అంటుకుంటాయని నేను చెప్పదల్చుకున్నాను. ఒక్క వ్యాక్యం అర్థం చేసుకోడానికే ఇంత చర్చ జరిగితే ఒక పేరా అర్థం చేసుకోడానికి ఎన్ని చర్చలు జరగాలి? ఒక పేజీ అర్థం చేసుకోడానికీ? ఒక పుస్తకం అర్థం చేసుకోడానికీ? **ఈ విప్లవకారులు రాసిన పుస్తకాలైతే, చదివే వాడి జన్మంతటికి ఒక్క పుస్తకం చాలు.**

ఎవరైనా ఒక వుత్తముడు పాపం ఏదో నేర్చుకుందామనే ఆశతో ఒక వంద పేజీల "విప్లవ" పుస్తకం మొదలు పెడతాడనుకోండి. ఒక సంవత్సరం తిరిగేటప్పటికి ఐదో పేజీలో వుంటాడు. పదిహేడేళ్ళ తర్వాత చూస్తే పద్నాలుగో పేజీలో వుంటాడు. ఆయన ఎనభై ఏళ్ళు జీవించి మృత్యు ముఖంలో వున్నప్పుడు "ఆ పుస్తకం పూర్తి చేశావా తాతా?"అని

అడిగితే పాపం ఆయన కొంచెం సిగ్గుపడుతూ "ఇరవై రెండో పేజీలోకి వచ్చాను" అని చెప్పి తను బతికి బట్టకడితే ఆ మిగిలిన పుస్తకం చద వాల్సి వొస్తుందేమోననే దడతో, టక్కున చచ్చి వూరుకుంటాడు."

జనం మొహాలమీద చిరునవ్వులు గానీ, ముసిముసి నవ్వులుగానీ కనపడలేదు జడ్జికి. ఆ జనంలో చాలామంది విప్లవపత్రికలూ, పుస్తకాలూ చదివే ప్రయత్నాలు చేసి విరమించుకున్న వాళ్ళే. అయినా వాళ్ళకందరికీ జడ్జిమీద కోపం వచ్చింది-విప్లవకారుల్ని హాస్యం చేస్తాడా అని.

జడ్జి గ్రహించాడది. తనొక్కడే అందరి మొహాలకీ సరిపడే చిరు నవ్వు నవ్వుతూ.... "ఇప్పుడొక వాక్యం చదువుతాను చూడండి. కాయి తాలూ, కలాలూ వున్నవాళ్ళు రాసుకోండి. లేని వాళ్లు కావాలంటే నా టేబుల్ మీద నించి తీసికోండి అన్నాడు.

వెంటనే జనంలోంచి నలుగురైదుగురు కుర్రాళ్ళు జడ్జి టేబుల్‌మీదకి ఎగబడి తెల్లకాయితాలూ, పెన్నులూ, బాల్ పెన్నులూ ఏది దొరికితే అది పట్టుకుపోయారు. ఒక కుర్రాడు జడ్జి చేతిలో పెన్ను లాక్కున్నాడు, జడ్జి టేబులంతా వెతుక్కుని చిన్న పెన్సిల్ ముక్క సంపాయించుకున్నాడు. "వూఁ....రాసుకోండి. రడీయేనా?" అని, చెప్పడం మొదలెట్టాడు.

"అర్థికాభివృద్ధి పేరుతో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న బడ్జెట్ విధానం, పారిశ్రామిక విధానం దేశ వనరులను కొల్లగొట్టటానికి సామ్రాజ్యవాద గుత్త పెట్టుబడికి, భారత దళారీ— బూర్జువా భూస్వామ్య వర్గాలకు అసంఖ్యాకమైన రాయితీలు కల్పిస్తూ ఆదే సమయంలో అధిక ధరలు అధిక పన్నులు లోటు బడ్జెట్ విధానంతో కోట్లాది పీడిత ప్రజలను కొల్లగొడుతోంది.

జడ్జి ఆ వాక్యం రెండోసారి కూడా చెప్పాడు. జనంలో కొందరు నాలుగైదు గుంపులుగా చేరి రాసుకున్నారు.

"ఏం, రాసుకున్నారా? దీని అర్థం ఏమిటో చెప్పండి ఎవరైనా"

ఒక యువకుడు వెంటనే గుంపులోంచి తోసుకొచ్చి చేతిలో కాయితం చదువుకుంటూ వాక్యం వెంట చివరిదాకా వెళ్ళి, తలెత్తి చెప్పబోయి, పై మాటలు మరిచిపోయి, మళ్ళీ కాయితం మీదకి మొహం దించి, గబగబా చదివి, చాకులా మొహం ఎత్తి రెండు మాటలు చెప్పి, అంతలో మళ్ళీ మధ్యలో మాటలు మరిచిపోయి, మళ్ళీ కాయితం చూసి, మళ్ళీ చెప్ప బోయి, హఠాత్తుగా గుంపులోకి మాయమయ్యాడు.

మిగిలిన యువకులు కూడా గుంపు బైటికి రాకుండా లోపలే రెండు మూడు రిహార్సల్స్ వేసుకున్నారు గానీ ఎంత శ్రద్ధగా గుర్తు పెట్టుకో బోయినా పైకి చెప్పవలసి వొచ్చేసరికి 'భారత ప్రభుత్వం బడ్జెట్ విధానం....కొల్ల గొడుతోంది' అనే ముక్కలు తప్ప ఏం కొల్ల గొడు తోందో ఎలా కొల్లగొడుతోందో చెప్పాలంటే అర్థం కావడం లేదు.

రెండు నిముషాలు గడిచినా ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు.

జడ్జీ మళ్ళీ చిరునవ్వు నవ్వి— "ఇంకో వాక్యం చదువుతాను, చూడండి. ఇది కూడా రాసుకోండి" అని, చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

"సామ్రాజ్యవాదులు, ప్రధానంగా రష్యా సోషల్ సామ్రాజ్య వాదులకు, ఆదిపత్యవాద చర్యలకు వ్యతిరేకంగా జాతీయ స్వాతంత్ర్యం కోసం అనేక దేశాల్లో పురోగమిస్తున్న పోరాటాల మధ్య 'అలీనవాదుల' చర్యలు బహిర్గతం కావడం అనివార్యం"— రాసుకున్నారా? పోనీ దీని అర్థం చెప్పండి."

ఈసారి జనం ఎవరికి వాళ్ళు విడివిడిగా ఆలోచించకుండా అందరి తలకాయలూ ఒకచోటకి చేర్చి, అందరి మేధస్సుల్నీ సమిష్టికృషిలో పెట్టి గుడగుడలాడుకున్నారు. విప్లవకారులు సరిగా రాయలేదనే ఆరోపణని తిప్పి కొట్టాలని చాలా చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించారుగానీ, ఒకరు చెప్పిన అర్థం ఒకరికి సరిపడలేదు. కాసేపట్లోనే అందరికీ అభిప్రాయబేధాలొచ్చాయి. ఆ వాక్యం ఒకరికి ఒకలాగ అర్థమై, ఇంకోరికి ఇంకోలాగ అర్థమైంది. పది మందికి పదిహేను రకాలుగా అర్థమైంది. ఒక్కొక్కరికి రెండేసి, మూడేసి రకాలుగా కూడా అర్థమైంది.

ఒకాయనైతే వుగ్గుపాలనించీ కమ్యూనిస్టు పేపర్లు చూస్తున్నాడు. ఆయన తాత కమ్యూనిస్టు! తండ్రి కమ్యూనిస్టు! తను కమ్యూనిస్టు! కొడుకు కమ్యూనిస్టు!— బూర్జువా, పెటీ బూర్జువా, ఫ్యూడల్, సెమీ ఫ్యూడల్ లాంటి కమ్యూనిస్టు పదజాలం అంతా ఆయనకు కొట్టినపిండి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ చీలినప్పుడల్లా ఆయన వంశంవారంతా విప్లవపక్షం వేపే మొగ్గుతూ వచ్చారు. అలాంటి వుద్దండుడికే ఆ వాక్యం కొరుకుడు పడలేదు. అర్థమైనట్టే వుండి అర్థంకాదు. అర్థంకానట్టు వుండి అర్థమౌతుంది. అర్థమైందని పట్టుకోబోతే అర్థంకాదు. పాపం ఆ 'విప్లవవాక్యం' ఆ విప్లవ కమ్యూనిస్టుతో చాలాసేపు దోబూచులాడింది అందీ అందకా.

సాహసించి ఏదో ఒక అర్థం చెప్పేద్దామా అని వుత్సాహపడ్డవాళ్లు కూడా ఎందుకైనా మంచిదని అందరితోపాటే మౌనం వహించారు.

"ఎవరూ చెప్పరా?" అని జడ్జీ సరదాగా నవ్వాడు. "ముచ్చటగా మూడో వాక్యం కూడా ఇస్తాను చూడండి. ఇది చిన్నదేలెండి.

"చైనాలో పార్టీస్థాపన, జపాన్ వ్యతిరేక ప్రతిఘటనా యుద్ధం మధ్యకాలంలో అది జరిగింది"— ఇది చిన్నవాక్యమే కాబట్టి తొందరగా చెప్పగలరేమో చూడండి."

జనం ఆ వాక్యం చూసి ఇంకా బెదిరిపోయారు. అందులో ఏదన్నా అచ్చుతప్పుందేమో అనుకుందామా అంటే అది విప్లవకారులు కోర్టులో చదివిందాంట్లోదే. అది తమది కాకపోతే విప్లవకారులు మౌనం వహించరు కదా?

ఆ వాక్యం వేపు కన్నెత్తి చూడ్డానికికూడా ఎవ్వరూ ప్రయత్నించలేదు. ఇద్దరుముగ్గురు మనుషులు విప్లవకారులవేపు కోపంగాకూడా చూశారు.

జడ్జీ కొంచెం వెటకారంగా అన్నాడు.

"చూశారా? విప్లవ రచనలు ఎంత చక్కగా అర్థమవుతున్నాయో జనాలకి! వీటిలో లోపం ఏమిటంటారు?"

"…. …. …. …. …. …. …."

"ఎవ్వరూ మాట్లాడరా? చిన్నపిల్లాడు కాస్త మట్టిముద్ద పట్టుకుని ఒక తలా, పొట్టా, ఒక కాలూ చేసి అక్కడ పడేస్తే అది మనిషి బొమ్మ అవుతుందా? ఇంకా ఎన్నో అంగాలు చేరిస్తేగానీ అది మనిషి బొమ్మ అవదు. ఏ అంగం లోపించినా అది అవిటిదై పోతుంది. వుండవలసిన అంగాలన్నీ వుండకపోతే ఒక్కోసారి అది మనిషో, జంతువో కూడా అర్థంకాదు, సరిగ్గా అలాగే ఈ విప్లవ వాక్యాలకీ ముఖ్యమైన అంగాలులేవు. వాటికి ముక్కులూ, చెవులూ, కాళ్ళూ, చేతులూ లేవు. అందుకే అవి అంత కుంటికుంటిగా, అవిటి అవిటిగా వున్నాయి. అసహజంగా అస్పష్టంగా వున్నాయి.

ఇప్పుడు మీకు చూపించానే మూడు వాక్యాలు, వాటిల్లో చిన్నచిన్న దిద్దుబాట్లు చేసి, తప్పనిసరిగా అవసరమైన ఒకటి రెండు అంగాలు తెచ్చి పెట్టి, అవి కాస్త అందంగా తెలుగు భాషలాగ కనపడేట్టు నేను చెయ్య గలను. కానీ, ఇప్పుడా ప్రయోగాలన్నీ చేస్తూ కూర్చుంటే కోర్టుకి టైము చాలదు."

"ఫర్వాలేదు. చెప్పండి, చెప్పండి. ఆ వాక్యాలెలా వుండాలో చెప్పండి" అని చాలామంది వుత్సాహంతో గందరగోళంగా అరిచారు.

"ముందు మూడో వాక్యం చెప్పండి" అన్నారు. దాన్ని చూసి మరీ బెదిరిపోయినవాళ్ళు.

జడ్జీ తల పంకించి— "సరే ముందు మూడో వాక్యం చూడండి. ఇలా వుండాలి అది.

"చైనాలో పార్టీ స్థాపనకీ, జపాన్ వ్యతిరేక ప్రతిఘటనా యుద్ధానికీ గల మధ్యకాలంలో అది జరిగింది"— ఏం, తేలిగ్గా అర్థమైందికదా ఇప్పుడు?"

జనం మొహాలకి కొంచెం కళ వచ్చింది.

"ఇంకా సరిగా చెప్పాలంటే ఈ వాక్యంలో 'వ్యతిరేక' 'ప్రతిఘటనా' అనే విశేషణాలు ఒకచోట వాడ కూడదు. 'జపాన్ వ్యతిరేక

యుద్ధం' అనిగాని, 'జపాన్ ప్రతిఘటనా యుద్ధం' అనిగానీ అంటేచాలు. లేకపోతే ఇది ఇంకో తప్పుకి దారితీస్తుంది. ఏదో యిలాంటి వాటిని చూసీ చూడనట్లు వూరుకోవచ్చనుకోండి. "అంత కొంపలంటుకోవు"

మొదటివాక్యం గురించి కూడా చెప్పండి" అన్నారు కొందరు విడిచి పెట్టకుండా.

జడ్జీ దాన్ని యిలా సవరించి చెప్పాడు.

"ఆర్థికాభివృద్ధిపేరుతో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న బడ్జెట్ విధానమూ, పారిశ్రామిక విధానమూ కలిసి, దేశవనరులను కొల్లగొట్టడానికి వీలుగా సామ్రాజ్యవాద గుత్త పెట్టుబడికీ, భారత దళారీ బూర్జువా భూస్వామ్య వర్గాలకీ అసంఖ్యాకమైన రాయితీలుకల్పిస్తూ, అదే సమయంలో ఇటు అధిక ధరలతోటీ, అధిక పన్నులతోటీ, లోటుబడ్జెట్ విధానంతోటీ కోట్లాది పీడిత ప్రజలను కొల్లగొడుతున్నాయి."— మొదటి రూపానికి ఎన్ని సవరణలు చేస్తే ఈ రూపం వచ్చిందో అర్థం చేసుకోండి. మొదటి దాంట్లో 'క్రియ' కూడా కర్తకి తగినట్టులేదు. 'కొల్లగొడుతున్నాయి' అన వలసిన దానికి 'కొల్లగొడుతోంది' అన్నారు. అంటే ఈ వాక్యం రాసిన వ్యక్తి వాక్యం చివర కొచ్చేసరికి మొదటేం రాశాడో మరచిపోయాడన్న మాట! రెండోసారి చూసుకుంటాడా అంటే అదీలేదు.

"సరే నేనిక ముందుకు సాగాలి".... అని కొంచెంకోపంగా విప్లవ కారులవేపు చూచి— "మీ భాషనిండా సంస్కృత పదాల బెడద ఏమిటి? ప్రత్యామ్నాయం, స్ఫూర్తి, ప్రయుక్తం తదానుషక్తం, ప్రాతికూల్యం, తద్విరుద్ధం, బహిర్గతం, అనివార్యం— ఈ మాటలు నిజంగా అందరికీ అర్థమవుతా యనుకుంటున్నారా మీరు? ప్రజలకోసం రాస్తున్నామని చెప్పు కుంటారు. ప్రజలకర్థమయ్యే మాటలతో, ప్రజలకర్థమయ్యే పద్ధతిలో రాయ రేం? సంస్కృత పదాలు గుప్పించి, పెద్ద పెద్ద వాక్య విన్యాసాలు చేసేసే విప్లవ కారులయ్యేటట్టయితే సంస్కృత పండితులంతా విప్లవకారులే. ప్రజల కర్థంకాని వాటిమీద మోజు వొదిలించుకోకపోతే మీరు ప్రజలకేం నేర్ప గలుగుతారు?

'లేక', 'పట్ల', 'రీత్యా' లాంటి మాటలు కూడా తెలుగు వాడుక భాషకి పనికి వచ్చేవి కావు. అలాంటివి మాట్లాడే భాషలో ఎక్కడన్నా వుండడం చూశారా మీరు? రాతలో మరీ అవసరమైన చోట ఒకటి రెండు సార్లు వాడితే వాడవచ్చునేమో గాని ప్రతివాక్యానికి అంత కుత్రిమమైన మాటలు వాడితే చీదర కాదూ?

"చైనా లేక రష్యాలో ఇది వుండదు"— అంటే అర్థం ఏమిటో చెప్పండి.

"చైనాలో గానీ, రష్యాలోగానీ ఇది వుండదు." అని చెప్పాలని మీ ఉద్దేశం.

"బల్ల లేక కుర్చీ" అంటామా ?

"బల్లగానీ కుర్చీగాని" అంటాం.... అబ్బే! ఇంత సహజమైన విషయాలు నేర్చుకోకపోతే మీరేం పనికొస్తారు?"

అన్నట్టు మర్చిపోయాను. నిన్న నేను ఒక సుదీర్ఘమైన గోడమీద ఒక విచిత్రమైన నినాదం చూశాను.

"విప్లవ చైనా వ్యతిరేక వియత్నాం విస్తరణ వాద వ్యతిరేక కంపూచియా ప్రజల వీరోచిత పోరాటాన్ని బలపరచండి."— ఇదీ ఆ నినాదం!

"నేను పెద్దవాణ్ణి కాబట్టి కాస్త ఓపిగ్గా ఆ గోడ దగ్గిర చేరి ఆ నినాదం అంతా నాలుగుసార్లు చదివాను. అప్పటి నుంచీ ఆలోచించాను. దాని అర్థం ఏమిటా అని. చైనాకి వ్యతిరేకమూ, వియత్నాం విస్తరణ వాదానికి వ్యతిరేకమూ అయిన కంపూచియా అనుకోవాలా? అలాంటి అర్థం తీస్తే తప్పవుతుందే! కంపూచియా చైనాకి వ్యతిరేకం కాదు. మరి ఎలాగబ్బా అని సాయంత్రం దాకా ఆలోచించి మా పక్కింటి తెలుగు మేష్టార్ని పిలిచి— ఆయనకి కంపూచియా అంటే చాలా యిష్టం లెండి. రాజకీయాలన్నీ తెలిసినవాడే. ఏం. ఆయన్ని పిల్చి— "మేష్టారూ! ఒక పొడుపు కథ వేస్తానండీ. విప్పుతారా?" అన్నాను.

ఆయనకి పొడుపుకథల సరదా జాస్తీ. ఎంతెంత కఠినాతి కఠిన మైన కథలైనా చిటికెల్లో విప్పేస్తారు. "ఓ, చెప్పండి" అని గంతేశారు మేష్టారు.

"విప్లవ చైనా వ్యతిరేక వియత్నాం విస్తరణ వాద వ్యతిరేక కంపూచియా?" "హూఁ, విప్పండి దీన్ని!" అన్నా.

మేష్టారు కాస్సేపుతలకాయ కిందకీ మీదకీ కొట్టుకుని— "ఒకగంట గడువిప్పిస్తారా?" అని ప్రాధేయపడ్డారు.

గంటలో తేలుతుందా? నేను పన్నెండు గంటలనించీ మిడుకు తున్నాను. "సరే, రెండు గంటలు తీసుకోండి" అన్నా.

రెండో గంట చివర ఆయన మొహం వెళ్ళాడేసుకు వొచ్చి— అయ్యో! లాభం లేదండీ, "భారత విప్లవకారులకే ఇది చెల్లు. వారికి నా జోహారు!" అని వారిని అభినందించి వెళ్ళారు.

ఒకరకంగా ఇది నాకు సంతోషంగానే వుంది. ఎందుకంటే ఆ మేష్టార్ని నే నెప్పుడూ పొడుపు కథలు విప్పడంలో ఓడించలేక పోయాను.

పొడుపు కథలు విప్పడంలో ఒక నియమం వుంది. మీకు తెలుసో లేదో! మనం వేసిన కథని ఎదుటివాళ్ళు విప్పలేకపోతే మనమే విప్పి చూపించాలి. మరి షరతంటే షరతేకదా? మేష్టారు నన్నే విప్పి చూపించ మంటారని చాలా భయపడ్డానెండి. కానీ, పాపం ఆయన పొడుపు కథ విప్ప డంలో ఇంతకాలానికి ఎన్నడూ లేని అపజయం పొందవలసి వొచ్చింది కదా అని కుమిలిపోతూ వెళ్ళి పోయారు. నన్ను విప్పమని అడగడమే మరిచిపోయారు.

విప్లవకారులు వేలుపెట్టిందేదీ నరమానవుడికి అర్థం కాదనే అభి ప్రాయానికి నేను ఎప్పుడో వొచ్చేశానెండి. అర్థాల సంగతి వొదిలేద్దాం. నా ఆశ్చర్యం అంతా ఆ నినాదం అంత పొడుగేవిటా అని. అదే ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నా.

మార్నింగ్ వాక్‌కి పోతూ ఆ వంద గజాల గోడ పొడుగునా నడిచినా ఆ నినాదం తరగదే! నాలుగుసార్లు ఒక కొసనుంచి ఒక కొసకి నడిచి ఆ నినాదం మళ్ళీ మళ్ళీ చదివేసరికి నా మార్నింగ్ వాక్ ఆ గోడ దగ్గిరే పూర్తయింది. **గోడలు ఎంత పొడుగుంటే అంత పొడుగూ రాస్తారేమిటయ్యా వీరా నినాదాలు?** నినాదంలోనే అన్ని దేశాల చరిత్రలూ చెప్పేద్దామని వుబలాటం అనుకుంటానే మీకూ!

ఆ పొడుపు కథ అర్థం కాదులెమ్మని వొదిలేశానా? అబ్బే! వదల్లేదు. వొదిలేశా ననుకున్నాను. ఇంత వయస్సు మీదబడి ఒక తెలుగు వాక్యం బోధపర్చుకో లేక పోయానే అనే బాధతో నాకూ, పొడుపుకథ విప్పలేక పోయానే అనే బాధతో మా మేష్టారికి ఆ రాత్రి రెండు గంటలదాకా నిద్రే పట్టలేదు. అర్ధరాత్రి ఎవరో తలుపు కొడితే ఒక్క పిలుపుతోటే ఛెంగున లేచి తలుపు తీశాను. మేష్టారు చేటంత మొహం చేసుకుని వొచ్చి—తలుపు గొళ్ళెం తియ్యగానే మొహం తలుపు సందులో పెట్టి—"చైనాని వ్యతిరేకించే వియత్నాం యొక్క విస్తరణ వాదాన్ని వ్యతిరేకించే కంపూచియా ప్రజల పోరాటాన్ని బలపర్చండి" అని చెప్పేసి బయట వరండా మీదవున్న పడక్కుర్చీలో పడి నిద్రపోయారు నేను తలుపు బార్లా తెరిచేసరికి.

అదుగో! అప్పుడర్థమైంది నాకు అసలు రహస్యం.

కంపూచియాని బలపర్చాలి!

ఆ కంపూచియా ఎలాంటిదీ? వియత్నాంని వ్యతిరేకించే టటువంటిది!

ఆ వియత్నాం ఎలాంటిదీ?—చైనాని వ్యతిరేకించే టటువంటిది!

ఆ చైనా ఎలాంటిదీ?—ఇలా చెప్పుకుంటూ ఎంతదూరం పోతారు? 'వియత్నాం దురాక్రమణకు గురియైన కంపూచియాని బలపరచండి!' అంటే

చాలదా? మూడో దేశం సంగతి ఎందుకు అక్కడ? ఓహో! వియత్నాం చరిత్రా, చైనా చరిత్రా, కంపూచియా చరిత్రా ఆగోడమీదే చెప్పెయ్యాలని వుత్సాహమా మీకు! మరైతే క్యూబా చరిత్రా, సూడాన్ చరిత్రా, తూర్పు జర్మనీ చరిత్రా, కొరియా చరిత్రా కూడా అందులోనే ఇరికిం చెయ్యక పోయారా? అప్పుడు, గోడవెంట నా మార్నింగ్ వాక్ ఒక్క ట్రిప్పుతోనే పూర్తైపోయేది— ఏ పని చేసినా కొంచెం ఆలోచించి చెయ్యండయ్యా!

గోడమీద రాసేది నినాదాలా? వ్యాసాలా? నినాదం అంటే సూటిగా అర్ధమవుతూ చిన్నగా వుండి, నోటికి పట్టాలి లేకపోతే జనం ఏంగుర్తుం పెట్టుకుంటారు?"

కోర్టు జనంలో చిన్న కలకలం బైల్దేరింది. అక్కడికొచ్చిన వాళ్ళల్లో చాలామంది విప్లవకారుల మీద అభిమానం వున్నవాళ్ళే. ఒకటి రెండు విప్లవ పత్రికలకు చందాలు కట్టిన వాళ్ళే.

"నేను చాలా పత్రికలకి చందాలు కడతాను గానీ, చదవను" అన్నాడొకాయన పక్క వాళ్ళతో.

"ఎందుకు చదవరూ?" అని ఒకపక్కాయన కొంపలు మునిగిపోతున్నట్టు కంగారుపడ్డాడు.

"చందాలంటే కమ్యూనిస్టులకి కొంచెం డబ్బు సర్దుబాటుగా వుంటుందని కడతాం గానీ, పత్రికలు చదవడం ఎందుకూ? అని తెల్లబోయాడు మొదటాయన.

"అయ్యో! మీ అభిప్రాయం తప్పండీ. చందాలిచ్చి వూరుకుంటే చాలదు. పత్రికలు చదివి ఆ భావాలు నేర్చుకోవాలి" అని కళ్ళింతంత చేశాడు రెండో ఆయన.

"మరి ఆ సంగతి వాళ్ళు నా కెప్పుడూ చెప్పలేదే? పేపరిస్తారు. డబ్బు పట్టుకు పోతారు. 'చదివావా' అని ఒక్కసారి వాకబు చెయ్యలేదే

నన్నూ! ఒక్కోసారి డబ్బు ముందేపట్టుకు పోతారు. పేపర్లివ్వరు. మరి తప్పకుండా చదవ వలసివుంటే పేపర్లివ్వకుండా వుంటారా? పేపర్లు చదవక్కర లేదనుకుంటున్నానే నేనూ?" అని పేపర్లు చదవాలనే మాట నమ్మలేకపోతున్నాడు మొదటాయన.

"ఏం మనిషివయ్యా నువ్వు? వాళ్లు చెప్పకపోతే మాత్రం ఆ మాత్రం తెలీదా?" అని విసుక్కున్నాడు పక్కాయన.

"అయితే తప్పకుండా చదవాలంటారా?"

"అయ్యో చదవాలయ్యా?"

"అయితే సరే, ఇక నుంచి చందాలు మానేస్తాను"

"అయ్యో! అయ్యో!" అని పక్కాయన మొత్తుకుంటున్నా విన కుండా మొదటాయన జడ్జివేపు మొహం తిప్పేశాడు.

జడ్జి మళ్ళీ కేకలేస్తున్నాడు విప్లవకారుల్ని "ఏమాట కే అర్థం వస్తుందో కూడా తెలీదే మీకూ!" అని విసుక్కుంటున్నాడు— "విప్లవ కారులు ప్రజల్లో 'చాపకింద నీరు'లా ప్రవేశించారంటారు ఒకచోట. పోలీసులు ప్రజల్ని చితకదన్నారంటారు ఇంకోచోట. తెలుగేనా అని, ఇది!

బూర్జువా పేపర వాళ్ళు చూడండి ఎంతెంత విషాదకరమైన విషయాలైనా పరమ వెకిలితనంగా వర్ణిస్తూ వుంటారు. ఘోరమైన రైలు ప్రమాదం గురించిరాస్తూ "పదిపెట్టెలు బోల్తాకొట్టాయి." అంటారు. 'వంద మంది ప్రయాణికులు టిక్కట్టు పుచ్చుకున్నారు," అంటారు. రైలుపడి పోయి ఎన్నో వందలమంది విషాదంలో మునిగిపోతే వాళ్ళకదో హాస్య వార్త అయినట్టు వర్ణిస్తారు.

భర్త భార్యని ఖూనీచేస్తే అదీ హాస్యవార్తే వాళ్ళకి.

పోలీసు కాల్పుల్లో పేద ప్రజలు మరణిస్తే అది మరింత హాస్య వార్త? ప్రజల బాధల్లోని హాస్యం చూస్తారు వాళ్ళు.

మీరు అలా కాదుగదా? అయినా మీరూ అపనేచేస్తున్నారు. ప్రజల్ని కొట్టడం సంతోషం కలిగించే పని అయినట్టు 'పోలీసులు ప్రజల్ని చితక బాదారు' అనొచ్చా?

ఏ మాట వాడితే ఏ అర్థం వొస్తుందో తెలుసుకోకపోతే మీరు చెప్ప దల్చుకున్నది ఎన్నో అపార్థాలకు దారి తీస్తుంది కదా?"

జనంలో ఒకాయన విప్లవ పత్రికలు కొనేవాళ్ళతో సంభాషిస్తు న్నాడు. "మీరే పత్రిక కొంటారు? శ్రద్ధగా చదువుతారా లేదా?" అంటూ.

విప్లవ పత్రికలు కొనే ఒకాయన, "బూర్జువా పేపర్లంటే మా ఆవి దకి నచ్చదు. ఈ పేపర్లే ఇష్టం. ఈ పేపర్లు సరిగా రాకపోతే మా ఆవిడ విలవిల్లాడిపోతుంది." అంటున్నాడు.

అంత శ్రద్ధగా చదువుతుందా ఆవిడ?" అని మొదటాయన ఆశ్చర్య పడ్డాడు.

"చదవడానిక్కాదులెండి, అలమారుల్లో డబ్బాలకిందవేస్తుంది. మా ఆవిడకి శుభ్రం పిచ్చి ఎక్కువ, పెంకుటి కొంపేమో మాది, ఎంత దులి పినా జలజలా దుమ్ము రాల్తూనే వుంటుంది. శనివారం శనివారం తలంటు కునేముందు ఇల్లు దులిపేపని పెట్టుకుంటుంది మా ఆవిడ. విప్లవ పత్రికల సైజు మా అలమార్లకి చక్కగా సరిపోతుందని ఆవిడ విప్లవకారుల్ని చాలా మెచ్చుకుంటుంది. అలమారుల్లో అరలన్నిటికీ చాలడంలేదని ఈమధ్య ఇంకో పేపరు కూడా తెప్పించమని గొడవచేస్తోంది. మా అలమారు అరల సైజుకి సరిపోయే పేపరేదన్నా వుంటే చూసి చందా కట్టాలి. లేకపోతే ఆ పాతదే రెండు కాపీలు తెప్పించాలి. సరిగ్గా టైమ్ ప్రకారంరాదండీ అది. శనివారం నాటికన్నా రాకపోతే మా ఆవిడతో గోల" అని వాపోతున్నా డాయన.

"శనివారం నాడే తలంటుకోవాలా? మంగళవారంనాడు అంటుకో రాదూ?" అని చాకులాంటి ప్రశ్న లేవదీశాడొక యువకుడు.

ఆడవాళ్ళకి చెప్పలేమండి. వాళ్ళ తిక్క వాళ్ళదే. "చెప్పినట్టు వినరు."

ఆ మాట నిజమేగానీ, ఎంతైనా తలంటు మాత్రం శనివారంనాడే బాగుంటుంది. మంగళవారం నాడేంబాగుంటుంది? ఏడిసినట్టుంటుంది. కమ్యూ

నిస్టులు ఆడవాళ్ళ మెప్పు పొందాలంటే వాళ్ళ పేపర్లు శుక్రవారం సాయం త్రానికో, శనివారం పొద్దున్నకో వచ్చేసేలాగా చూసుకోవాలి."

"అంతేకాదు. వాళ్ళ పేపర్ల సైజు మార్చకుండా వుంచుకోవాలి.

"సైజెందుకు మారుస్తార్లెండి— తలంటు మాత్రం శనివారంనాడే బాగుంటుంది."

విప్లకారుల అభిమాని అయిన ఒక యువకుడు జనం మాటలకు తల ఝాడించి విలవిల్లాడిపోతున్నాడు. విప్లవ పత్రికల్ని డబ్బాలకింద వేసేపని శనివారంనాడు చెయ్యాలా. మంగళవారం నాడు చెయ్యాలా అని తర్క వితర్కాలు చేస్తోన్న ఈ జనంతో దేశానికి విప్లవం వస్తుందా అని నిర్ఘాంత పడిపోతున్నాడు.

నిజానికి అతడు నిర్ఘాంతపడవలసింది. 'ఈ జనంలో విప్లవం వస్తుందా' అని కాదు. 'విప్లవ పత్రికల్ని డబ్బాలకింద వేసుకునేగతి జనానికి పట్టించిన ఈ విప్లవ కారులతో విప్లవం వొస్తుందా!' అని నిర్ఘాంత పడితే మహా బేషుగ్గా వుండేది. ఎందుకు నిర్ఘాంతపడాలో ఎందుకు పడకూడదో తెలీకుండా తప్పు తప్పులుగా నిర్ఘాంతపడేవాళ్ళతోమాత్రం విప్లవం వొస్తుందా అని!

"అది కాదండీ! కొత్త పత్రికలు వొచ్చీరాగానే అలమార్లో వేసెయ్యడం తప్పండీ! ఒకసారి చదివి, పోనీ అప్పుడు...."

"మీరన్నది మంచి మాటేగానీ, మొదట్లో అపనే చేశామండి. పాపం మా ఆవిడ సరదాపడి చదవాలని చూసింది. దాని చదువు నా ప్రాణాలమీద కొచ్చింది. లైనులైనుకీ నన్నుపట్టుకొనేది అర్థాలు చెప్పమని. నాకు మాత్రం తెలిసేడిస్తేనా? ఆ మాట ఆడవాళ్ళతో ఎలా అంటాం చెప్పండి.... "కాస్త ఆడవాళ్ళ కర్థమయ్యేట్టు రాయండి" అని పార్టీవాళ్ళతో అన్నాను.

"విప్లవం అంటే అంతేమరి, ఇవన్నీ పెద్ద పెద్ద గొడవలు. 'ఆడవాళ్ళకి సరిగా అర్థం కావులెండీ.' అన్నారు. ఆడవాళ్ళకేకాదు నాకూ అర్థం కావడంలేదని ఎలా చెప్పను? సిగ్గేసి వూరుకున్నాను."

ఒక విద్యార్థి ఆవేశంగా.... "అవును, నా పరిస్థితీ అలాగే వుంది. పత్రికలు అర్థం కావడం లేదని పైకి చెప్తే నాకే భాష రాదనుకుంటారేమో నని ఇన్నాళ్ళూ భయపడి వూరుకున్నాను. అసలు రాసేవాళ్ళకే భాషరాదని ఇప్పుడు తెలిసింది. ఏడాడి నుంచీ నాకో వాక్యం అర్థంగాకుండా వుంది ఎవర్నడిగినా చెప్పలేకపోతున్నారు." అన్నాడు గబగబా ఎవరి మీదో కోపంగా

"ఏమిటేమిటా వాక్యం?" అని చాలామంది వుత్సాహంగా గుమీ గూడారు.

'మధ్య ప్రాచ్యంలో రెండు రకాల వైరుధ్యాలు మూడు రకాల శక్తుల మధ్య ఘర్షణ వున్నది"— విన్నారా? ఎన్ని రకాలుగా తిప్పినా అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాను దీన్ని. ఆ వ్యాసంలో వున్న సందర్భాన్ని బట్టికూడా దీని అర్థం కనిపెట్టలేకపోతున్నాను." అంటూ కుర్రాడు బిక్క మొహం వేశాడు.

అంతలో జడ్జీ కోపంగా ఏదో అంటోంటే అందరూ ఒక్కసారి గమ్మున వూరుకున్నారు.

"అన్నిటికంటే చిర్రెత్తుకొచ్చే పని ఒకటి చేస్తారయ్యా మీరు. దోపిడీ వర్గాలకు సేవచేసే మంత్రుల్ని పట్టుకుని వాళ్ళ పేర్ల ముందు 'శ్రీ'లు వుపయోగిస్తారెందుకు?.... శ్రీ ఆ మంత్రిగారు, శ్రీ ఈ మంత్రి గారు అని వాళ్ళకి మర్యాదలా?.... అబ్బే! లాభం లేదయ్యా మీతో. భాషలో మీరు చేసే ఘోరాలన్నీ వర్ణించాలంటే పదిహేను రోజులు పడు తుంది. తెలుగు భాషని మీరెల్లా ఖూనీ చేస్తారో నాకు వొళ్ళు మండినప్పు డల్లా నోట్ చేస్తున్నాలెండి. ఖాళీ చూసుకుని పెద్ద వ్యాసం రాస్తాను. మీ కిప్పుడు చెప్పానే, 'బడు, బడు'ల వాడకం గురించీ, దీర్ఘాలు పెట్టకపోడం గురించీ, విభక్తి చిహ్నాల లోపం గురించీ—ఇవేం కాదు, ఇంకో వంద పాయింట్లున్నాయి చెప్పాలంటే.

మీరు మాతృ భాషని ఇంత ఒంట పట్టించుకోలేదేమా అని మళ్ళీ ఆశ్చర్యం నాకు!

మీరు తెలుగిళ్ళల్లో పెరగలేదా? తెలుగు దేశంలో బతకడం లేదా? పాత తెలుగు రచయితలెవర్నీ చదవలేదా? పాత రచనలూ, పాత అనువాదాలూ ఎంతో హాయిగా వుంటాయే! అవి చదివితే భాష విషయంగా ఎన్నో జాగ్రత్తలు నేర్చుకోవచ్చునే! పోనీ మీరు గిడుగు రామ్మూర్తి పంతులు గార్నయినా చదవలేదా? భాష గురించి ఎన్ని మంచి విషయాలు చెప్పాడాయన! సంస్కృత పండితులకైనా నేర్ప గలిగాడు గానీ మీకు నేర్పలేక పోయాడా ఆయన!

విప్లవ కారులు ఎలాంటి భాష వాడాలని మావో అన్నాడో అదన్నా చదివారా పోనీ? నోరు తెరిస్తే "మావో యిస్టులం" "మావో యిస్టులం" అంటారు. భాష సరళంగా వుండాలనీ ఎంతనెత్తి కొట్టుకుని చెప్పాడయ్యా మావో! ఆ మాట చెప్పింది ఆయనొక్కడేనా? ఆయనకంటే ముందు దిమిత్రోవ్ చెప్పాడు, లూసన్ చెప్పాడు, ఇంకెంత మందో చెప్పారు. అందరి నించీ మావో నేర్చుకుని చేప్పే ఆయననించి మాత్రం మీరు నేర్చుకోరా?"

యేనాన్‌లో ఒక గోడమీద రాసిన నినాదం చూసి మావో ఏమన్నాడో తెలుసా? "ఈ నినాదం రాసినాయన 'దీన్ని సామాన్య జనం అరం చేసుకోకుండా చేస్తాను చూడండి' అని ప్రతిజ్ఞ పట్టినట్టున్నాడు, ఆయన వుద్దేశమేమిటో ఇంతకన్నా ఇంకోలా అనుకుందామంటే సాధ్యం కావడంలేదు" అన్నాడు.

రాసిందాన్ని ప్రజలకుఅర్థంగాకుండా చెయ్యాలని "చైనాలో ప్రతిజ్ఞ పట్టినాయనే మీకు గురువన్నమాట!"

జనంలో కొంచెం నవ్వుల సందడి రేగింది.

"తమ రాతలు ఇతరులకు అర్థం గాకుండా వుండాలనుకున్న వాళ్ళే అలా రాస్తారని మావో అనేకసార్లు నిర్మొహమాటంగా విమర్శించాడు. "మన వ్యాసాలు ఎవరికోసం? మన వుపన్యాసాలు ఎవరికోసం? ఎవరికి

అర్థం కావాలి అవి?" అనే విషయాలు చాలా గట్టిగా పట్టించుకోవా లన్నాడు.

విదేశీ భాషల లక్షణాలు యాంత్రికంగా వాడకూడదన్నాడు. మీరు చీటికీ, మాటికీ 'చెప్పబడ్డాం', 'అడగబడ్డాం' అంటూ వుంటారే, ఆ పాసివ్ వాయిస్ వాడడం విదేశీ భాష లక్షణమే.

రాసేవాళ్ళలో కొంతమందైతే తమకు చాలా భాష తెలుసని ఇత రుల ముందు గొప్ప ప్రదర్శించడం కోసం పెద్దపెద్ద పదాలు గుప్పిస్తూ, సుదీర్ఘ వాక్యాలు రాయడం చేస్తారన్నాడాయన. అలాంటి లక్షణం విప్లవ కారుల్లో కూడా వున్నందుకే వాళ్ళని కఠినంగా విమర్శించాడు.

దిమిత్రోవ్ మాత్రం, ఎంత మంచి మాటలు చెప్పాడనీ! నాకు దిమిత్రోవ్ అంటే చాలా ఇష్టంలెండి, ఆయన ప్రజల్ని నిజంగా ప్రేమించిన విప్లవకారుడు.

"విప్లవకారులు రాసే కరపత్రాలూ, వ్యాసాలూ, తీర్మానాలూ, సిద్ధాంత విషయాలూ చాలా భారమైన భాషతోటి, కఠినమైన శైలితోటి వుండి, కార్యకర్తల మాటకేమొచ్చె, పార్టీలో పెద్దపెద్ద నాయకులకే అర్థం గాని పరిస్థితిలో వుంటున్నా"యన్నాడు దిమిత్రోవ్.

నేనంటానూ—ఒకడు రాసింది రెండోవాళ్ళకి అర్థం కాలేదంటే ఫర్వాలేదు. మన వాళ్ళలో అయితే ఎవళ్ళు రాసింది వాళ్ళకే అర్థంకాదు. అల్లాంటి కేసులూ వున్నాయి నాదగ్గిర.

సరే, దిమిత్రోవ్ ఇంకా ఏమన్నాడంటే — 'విప్లవకారుడు ఒక విషయం రాసేటప్పుడు తనని అర్థం చేసుకుని, తనని నమ్మి, తనని అను సరించవలసిన, అతి సాదా సీదా మనిషిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలన్నాడు. ఎంత గొప్పమాట అది! కానీ, మనవాళ్ళకి ఎక్కలేదది.

"రాతలో స్పష్టత—స్పష్టత—స్పష్టత. వుండా"లని మపాసా అన్నాడు. గోర్కీ కూడా ఏదో అన్నాడు. మరిచిపోయాను.

"ఎలా రాయాలి?" అనే విషయం చర్చిస్తూ లూసన్ ఎంత మంచి మాటలు చెప్పాడయ్యా! రాసిందాన్ని కనీసం రెండుసార్లు తిరిగి చూసుకో మన్నాడు. అలా చూసుకుంటే ఎన్నో పొరపాట్లు దిద్దుకోడానికి వీలవు తుందన్నాడు.

మనవాళ్ళకి వెనక్కి తిరిగి చూసుకోడం పెద్ద నామోషీ!

"నేను రాసిందాన్ని తిరిగి చూసుకోను" అని మన "మార్క్సిస్టు" రచయితలు కూడా ప్రకటిస్తూ వుంటారు. "ఆయన రాసిందాన్ని తిరిగి చూసుకోరు. ఒక్కసారే రాసి పడేస్తారు" అని వారి శిష్యబృందాలు అదేదో గొప్పపని అయినట్టు గప్పాలు కొట్టుకుంటూ వుంటారు. చెప్పేవాడికి సిగ్గు లేకపోతే వినేవాడికి వివేకం వుండాలనీ, మనవాళ్ళకి అదిలేదు. నిజం చెప్పా లంటే, అలాంటివాళ్ళు రాసిందాన్ని తిరిగి చూసుకోకపోవడమే మంచిది లెండి. చూసుకుంటే దానికి మరింత జిడ్డు పట్టిస్తారు."

జనంలో మాటిమాటికీ నవ్వులు రేగుతున్నాయి.

"ఒక మనిషి ఒక పుస్తకం చదవాలని చేతిలోకి తీసుకున్నాడను కోండి. మొదటివాక్యం అర్థమైతేనే రెండో వాక్యంలోకి వెళ్తాడు. మొదటి పేరా అర్థమైతేనే రెండో పేరాలోకి వెళ్తాడు. మొదటి పేజీ అర్థమైతేనే రెండో పేజీ లోకి వెళ్తాడు.

మంచినీళ్ళు తాగుతూ వుంటే అవి కడుపులోకెలా దిగిపోతాయో అలాగ పుస్తకం చదువుతూ వుంటే దాంట్లో విషయాలు మెదడులోకి వెళ్ళి పోతూ వుండాలి. అంతేగానీ, అర్ధంకానిదాన్ని ఎంతసేపు చదవగలడు ఎవడైనా?

అర్థం కాకపోడం అంటే పుస్తకంలో ఒక్కముక్కా అర్ధంకాదని కాదు. ఏవో కొన్ని ముక్కలు అర్థం గాకపోవు. అంతమాత్రం తోటే సంతృప్తి పడేటట్టయితే, "భగవద్గీత"తో కూడా సంతృప్తి పడొచ్చు. అందులో కూడా కొన్ని ముక్కలు అర్థం గాకపోవు.

'ఎలావున్న పుస్తకమైనా నేను హాయిగా చదివేస్తాను' అని ఎవరైనా అంటే, సరే, ఆయన మహానుభావుడూ! మహానుభావుల సంగతికాదు నేను మాట్లాడేది. మామూలు వాళ్ళ సంగతి. మామూలువాళ్లు అర్థంకాని పుస్తకాలన్నీ అటకమీదకి గిరాటేస్తారు. కొన్నాళ్ళకి అటక కూడా నిండిపోతుందిగా? అప్పుడు అటకంతా ఖాళీచేసి, ఆదివారం ఆదివారం వస్తారు చూడండి పాత పేపర్ల కోసం, అదుగో, వాళ్ళ సంచుల్లోకి తోసేస్తారు. ఆఖరికి మన విప్లవం పాతపేపర్లాయన సంచిలోకి పోతుంది."

ఒక్కసారి పగలబడి నవ్వారు జనం

"నేనన్నది బొత్తిగా అతిశయంగా వుందని విప్లవకారు లనుకుంటే 'తమ పేపర్లు ఎంతమంది నిజంగా చదువుతున్నారు, చందాలు కట్టిన వాళ్ళంతా చదువుతున్నారా, ఎంతమందికి ఎంతెంత అర్థమవుతోంది.' అనే విషయం మీద సర్వే చేసుకోండి. ఒక ప్రశ్నాపత్రం లాంటిదాన్ని విడుదల చేసి ఎలాంటి జవాబులొస్తాయో చూసుకోండి. అయితే, ఒక ఇబ్బందివుంది. జనానికా ప్రశ్నాపత్రం అర్థం కావాలి ముందు."

జనం మళ్ళీ పగలబడ్డారు.

జనం జడ్జీ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవిస్తున్నారని విప్లవకారులు గ్రహించారు. జడ్జీ చివాట్లకి వాళ్ళకేమీ కష్టం కలగలేదు గానీ, జనం నవ్వులు చూస్తోంటే వాళ్లు చాలా కుంగిపోయారు. 'ఇన్నాళ్ళనించీ జనానికి ఇంత కష్టం కలిగించామా' అనే ఆశ్చర్యంతో వాళ్లు తెల్లబోతున్నారు.

జడ్జీ ధోరణి సీరియస్‌గా మారింది.

"అయ్యా! మీరు సమాజాన్ని మార్చదలుచుకుంటే ముందు పేపర్లు తిన్నగా రాయండి. ప్రజలకు కొత్తభావాలు అర్థమైతేనే కదా సమాజాన్ని

మార్చేది వాళ్లు? "రాతలో జరిగే తప్పులన్నిటికీ కారణం కొంత అజ్ఞానం అయితే, కొంత బాధ్యతారాహిత్యం" అన్నాడు మావో, అజ్ఞానాన్ని క్షమించ గలం, సరిదిద్దగలం గానీ, బాధ్యతారాహిత్యాన్ని శిక్షించవలిసిందే" అని జడ్జీ కొంచెం ఆగాడు.

"మీది అజ్ఞానం అని నేననుకోవటం లేదు. మీది బాధ్యతా రాహిత్యమే. ఇంతకు పూర్వం విప్లవాలు సాధించిన వాళ్ళెందరెందరో చెప్పిన విషయాలు మీరు నేర్చుకోకుండా వున్నారంటే మీరీ రకంగా కావా లనే వుంటున్నారు. మీ పత్రికలనించీ, పుస్తకాల నించీ కార్యకర్తలేం నేర్చుకుంటారు? వాళ్లు జనాలకేం నేర్పుతారు? ఇదంతా పెద్దనాటకం! కుట్ర! నిజంగా కుట్ర ఇది! జనాలకు విప్లవం గురించి తెలియ నివ్వరాదని ప్రతిజ్ఞలు తీసుకున్నారు మీరు. కుట్రలు పన్నారు మీరు. దీన్ని నేను సహించను. ఎంతమాత్రం సహించను."

కోర్టు నిశ్శబ్దమైపోయింది.

జడ్జీ విప్లవకారుల్ని తలవాచేలా చివాట్లుపెట్టి వొదిలేస్తాడనుకుంటూ వుంటే అనుకున్నది తారుమారయింది. ఆయన కోపం చూస్తే జనం కూడా విప్లవకారుల మీద కోపంతో వూగిపోయారు.

"భారతదేశానికి ఇంకా విప్లవం రాకపోడానికి ఏకైక కారణం మీ రాతలేనని నేను గాఢంగా నమ్ముతున్నాను. మీ పత్రికలు చదవకపోతే ఎంతో, చదివినా అంతే.

చదివితే నష్టం! చదవకపోతేనే లాభం! చదవకపోతే డబ్బులాభం! టైము లాభం!

ప్రజల డబ్బూ, టైమూ హరించి తిరిగి వారికేమీ ఇవ్వని మిమ్మల్ని నేను కఠినంగా శిక్షించదల్చుకున్నాను.

ఒక్కొక్కరికీ పదేసేళ్ళు కారాగారశిక్ష విధిస్తున్నాను. తెలిసిందా? పదేసేళ్లు!"

జనాల కరతాళ ధ్వనులతో కోర్టుహాలు మార్మోగిపోయింది.

పిచ్చికలు కంగారుపడిపోయి జడ్జీకుర్చీ ఎక్కాయి. 'ఏవిటీ, వాళ్ళతో అలా చప్పట్లు కొట్టిస్తున్నావూ' అని జడ్జీ కోటుని పొడిచి అడిగాయి.

జడ్జీ దీక్షగా మాట్లాడుతున్నాడు.

"అక్కడ— జైల్లో— పన్నులు కట్టలేక శిక్షలు పడ్డ పేద రైతులుంటారు. పొట్టకూటికి దొంగతనాలు చేసిన నిరుపేదలుంటారు. నేనైతే అలాంటివాళ్ళకి శిక్షలు వెయ్యనుగానీ, మావాళ్ళింకా వున్నారుగా న్యాయపీఠాల మీద? వాళ్లు పేదవాళ్ళకే శిక్షలు వేస్తారు. మీకు జైల్లో దొరికే వాళ్ళంతా పేదవాళ్ళే. అక్కడ తీరిగ్గా పేదవాళ్ళెలా మాట్లాడుకుంటారో పరిశీలిస్తారనే మిమ్మల్ని జైలుకి వెళ్ళమంటున్నాను. అక్కడ నేర్చుకోండి ప్రజల భాష. అంతేకాదు, జైల్లో విశ్రాంతిగా కూర్చుని పాత తెలుగు రచయిత లందర్నీ చదవండి. భాష సరళంగా, సహజంగా ఎలా రాయాలో చెప్పిన వాళ్ళందర్నీ చదవండి. మీకు కావలసిన పుస్తకాలన్నీ పోలీసులు మీకు సప్లయ్ చెయ్యాలని నేను జడ్జిమెంట్‌లో రాశాను.

కొంతకాలం మీరు శ్రద్ధగా కృషిచేసి, తెలుగు చక్కగా రాయడం నేర్చుకుని, ఒక్కొక్కరూ మూడేసి వ్యాసాలు రాయాలి. ఆ వ్యాసాలు విని జైల్లో పేదలు అవి చక్కగా అర్థమయ్యాయని ఒప్పుకుంటే మీరు బైటికి వొచ్చెయ్యొచ్చు. ఆ పని మీరు ఎంత తొందరగా చేస్తే అంత తొందరగా వొచ్చేస్తారు. ఇదంతా జడ్జిమెంటులో రాశాను.

మీ వ్యాసాలు నూటికి 99 మందికి అర్థమైతీరాలి. ఆ వొక్కణ్ణీ వొదిలేస్తాను. నూటికి 99 మందికి తలకాయ లుంటాయని నా గాఢ విశ్వాసం.

మీరు జైలుకి వెళ్ళడంవల్ల బయట విప్లవం ఏదో కు ం టు ప డి పోతుందని గాభరా పడకండి. దాన్ని ఎప్పుడో కుంటిదాన్ని చేశారు మీరు. బయట మీరు చేసే ఘనకార్యాలేమీ లేవు.

అంత బాధ్యత వుంటే తొందరగా బైటికి వచ్చెయ్యండి.

మంచి కోరే వాళ్ళెప్పుడూ కఠినంగానూ, నిర్మోహమాటంగానూ ప్రవర్తిస్తారు. నా విమర్శలు అర్థం చేసుకుని మీ తప్పులు దిద్దుకోండి.

నేనింత చెప్పినా నా తీర్పు మీకు అన్యాయంగానే తోస్తోందా? అలాగైతే పై కోర్టుకి పోయి అప్పీల్ చేసుకోండి. కానీ, అక్కడా మీకు శిక్ష తప్పదు.

ఈ కుట్రకి కాదు, ఇంకో కుట్రకి! ప్రభుత్వం మీద కుట్రకి!"

విప్లవకారులు లోపల ఏమనుకుంటున్నారో వాళ్ళ ముఖ కవళికల వల్ల వాళ్ళ మనసులు జనాని కర్థం కావడంలేదు— వాళ్ళ పుస్తకాల్లాగే!

జడ్జీ విప్లవకారులతో మాట్లాడ్డం అయ్యాక పోలీసుల వేపు తిరిగి— "ఎందుకయ్యా విప్లవకారుల మీద కేసులూ? పుస్తకాలు రాసి జనాన్ని రెచ్చగొట్టారా? భలే జోకులేస్తారే మీరూ! ఏం పుస్తకాలయ్యా జనాన్ని రెచ్చగొట్టిందీ? వాటిని చదివే పెట్టారా కేసూ? భలేవాళ్ళేనే మీరూ! లేని పోని కేసు తెచ్చి ఆర్నెల్లు గొడవ గొడవ చేశారు" అని మొహమంతా చిట్లించి తెగ విసుక్కున్నాడు.

పోలీసుల్ని విసుక్కుని జనంవేపు చూడబోతూ మధ్యలో మళ్ళీ విప్లవకారుల మీదకి దృష్టిపోయి— "ఇంకా నించున్నారా? వెళ్ళండి జైలుకి" అని మండిపడుతూ ఒక గర్జన చేశాడు.

చప్పట్లతో కోర్టుహాలు మళ్ళీ మార్మోగింది.

గంట కిందటి దాకా విప్లవకారులకు అభిమానులుగా వున్న యువకులూ, విద్యార్థులూ ఆ చప్పట్లకి నాయకత్వం వహించారు.

"అంతే, అంతే" అని జనం కేకలు!

"తెలుగు నేర్చుకోండి. పేపర్లు తెలుగులో రాయండి" అని కేకలు!

●

[1981 ఏప్రిల్ "స్వాతి" నించీ]